

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

ביצה - ה'

1. שני ימי ראש השנה האם הם שני קדושות או קדושה אחת?

שורש הנידון: האם היום השני מספק, ונחשב קדושה אחרת או שעשהו חוק קבוע ולכן שני הימים באותה קדושה.

- א. לרב ושמואל - קדושה אחת [לפיכך נולדה בזה אסורה בזה] וטעמם: שעקב הקלקול, שבאו עדים אחרי ששרו שיר חול בבבין הערביים, תקנו שלא מקבלים אחר מנחה ואפילו אם יבואו עדים מן המנחה, יעשו את שני הימים קדושים [כדי שלא יזלזלו]
- ב. רבה - שתי קדושות [והביצה מותרת בשני] והטעם: משנחרב ביהמ"ק ואין חשש קלקול בשיר שר' יוחנן בן זכאי ביטל התקנה והיום השני מספק ככל יו"ט ב' של גלויות. והוסיף רבה שאין צריך לפסוק כרב ושמואל אם נשען על דברי ר' יוחנן. אמנם רב ושמואל סוברים שר' יוחנן ביטל רק לבני ארץ ישראל ואכן להם הביצה מותרת, אך לבני בבל נשארה התקנה.
- ג. רב יוסף - גם לאחר שריב"ז ביטל את התקנה אף בא"י הביצה אסורה. שכל דבר שנאסר במנין, צריך מנין אחר להתירו.

2. רב יוסף מחדש שאפילו אם התבטלה סיבת תקנה 'צריך מנין אחר להתירו'. מנין מקורו?

- א. "שובו לכם לאהליכם" ואע"פ שמלכתחילה נאסרו רק שלוש ימים, הוצרכו להיתר מפורש מהקב"ה.
- ב. "במשוך היובל המה יעלו" אע"פ שנאסרו לעלות "מול ההר ההוא" - רק בהוויתו עם שכינה. הוצרכו להיתר מהקב"ה
- ג. 'כרם רבעי'. תקנו שהגרים במהלך יום לירושלים יעלו את הפירות עצמן ולא יפדום כדי לעטר שווקי ירושלים בפירות. [לדרום: אילת, לצפון: עקרבת, למערב: לוד, למזרח: ירדן] ר' אליעזר בלוד, ביקש להפקירו לעניים, משום הטורח להעלות בעצמו. אמרו לו: הרי ר' יוחנן בן זכאי חברך נמנה להתיר [כיון שהיו נכרים בירושלים] משמע שרק אם נמנו מותר.

3. מדוע צריך רב יוסף ג' ראיות?

- א. אם תאמר שהפסוק הראשון של "שובו לכם" לצוותם במצות עונה, והיתר אינם צריכים, לפיכך הביא "במשוך היובל"
- ב. אם תאמר שבצווי שיצא מפי הגבורה צריך היתר מפיו, אבל בתקנה דרבנן אין צריך. לפיכך הביא כרם רבעי - דרבנן.

4. מדוע ר' יוחנן ובית דינו לא נחשבים מנין אחר שעמד והתיר?

הם נמנו לקבל עדים מן המנחה. אך לא נמנו להתיר הביצה ביום השני. ואביי חולק בזה על רב יוסף: מפני שדין הביצה תלוי בדין העדות, וכיון שהתירו לקבל עדים מן המנחה מעתה שני הימים מספק ולא תקנה קבועה וממילא הותרה הביצה.

5. אלו ב' טעמים נוספים [מלבד רב יוסף דלעיל] לאסור ביצה ביום שני אף אחר תקנת ר' יוחנן בן זכאי?

- א. ר' אבא ור' שלמן - מהרה יבנה המקדש, ושוב תחזור להיות קדושה אחת ותהיה הביצה אסורה ביום שני, ויהיו שלא יבינו, ויחשבו שעדין מותרת. אמנם בעדות מקבלים מן המנחה ולא חוששים שיתירו בעתיד, מפני שמסורה לבי"ד שזוכרים.
- ב. רבא - ר' יוחנן בן זכאי אמנם התיר לקבל עדים מן המנחה, אבל אעפ"כ השאיר את התקנה ששני הימים הם חק קבוע.

6. 'הלכתא כוותיה דרב בהני תלת בין לקולא ובין לחומרא'. אלו הן?

א. נולדה ביו"ט א', מותרת בב'. ב. שבת ויו"ט הסמוכים, נולדה בזה אסורה בזה. ג. נולדה ביום א' דראש השנה, אסורה בשני.